

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЗУВИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ

(Представка број 3592/17)

ПРЕСУДА

Члан 6. став 1. (грађанско) • Немогућност подносиоца представке да добије судску одлуку у спору око његовог отпуштања из професионалне војне службе након што је против њега покренут дисциплински поступак • Препреке које су спречавале саслушање подносиоца представке настале су унутар самог правосудног система и биле су ван његове контроле • Превише рестриктивно тумачење захтева за поништење налога о отпуштању подносиоца представке • Случај подносиоца представке је пребачен црногорским властима упркос томе што је Тужена држава и даље имала надлежност над истим након распада државне заједнице Србија и Црна Гора • Сама суштина права на приступ суду је нарушена

Припремило Одељење регистрара. Не обавезује Суд.

СТРАЗБУР

3. јун 2025. године

Ова пресуда постаје правоснажна у околностима из члана 44. став 2. Конвенције. Може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Зувић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Ioannis Ktistakis, председник,

Peeter Roosma,

Lətif Hüseynov,

Oddný Mjöll Arnardóttir,

Diana Kovatcheva,

Матија Ђуровић,

Canòlic Mingorance Cairat, судије,

и Милан Блашко, секретар Одељења,

Имајући у виду:

представку (број 3592/17) против Републике Србије, коју је држављанин Србије господин Бобан Зувић (у даљем тексту: подносилац) поднео Суду 19. децембра 2016. године у складу са чланом 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција);

одлуку да се Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада) обавести о притужбама по члану 6. став 1. Конвенције у вези са приступом подносиоца суду и трајању грађанског поступка;

запажања странака;

Након већања на затвореној седници 13. маја 2025. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

УВОД

1. Предмет представке се првенствено односи на право подносиоца на приступ суду. Позивајући се на члан 6. Конвенције, подносилац се притуживао да су српске правосудне власти одбиле да одлуче о његовом дисциплинском случају. Такође се притуживао на прекомерно трајање предметног поступка.

ЧИЊЕНИЦЕ

2. Подносилац је рођен 1972. године и живи у Јагодини. Њега је заступао господин А. Катанић, адвокат из Новог Сада.

3. Владу је заступала њихова заступница, госпођа З. Јадријевић Младар.

4. Чињенице у вези са предметом могу се сумирати на следећи начин.

5. Подносилац је 2002. године служио као поручник у Војсци Савезне Републике Југославије (Војска Југославије), стационираној у Подгорици, Црна Гора.

6. Војни тужилац је 8. априла 2002. године покренуо кривични поступак против подносиоца због злоупотребе службеног положаја.

7. Војни дисциплински тужилац при Генералштабу Војске Југославије је 9. јула 2002. године покренуо дисциплински поступак против подносиоца у вези са истим прекршајем.

8. Војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Југославије је 26. децембра 2002. године осудио подносиоца на дисциплинску казну „губитка чина”.

9. Савезна Република Југославија је преименована у Државну заједницу Србија и Црна Гора 4. фебруара 2003. године.

10. Виши војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе је 20. марта 2003. године поништио пресуду и наложио поновно суђење.

11. Војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе је 11. јуна 2003. године поново осудио подносиоца на исту дисциплинску казну „губитка чина”.

12. Виши војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе је 3. новембра 2003. године потврдио пресуду.

13. Подносилац представке је 24. децембра 2003. године поднео жалбу Врховном војном суду у Београду, оспоравајући пресуду Вишег војног дисциплинског суда при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе од 3. новембра 2003. године.

14. Председник Врховног савета одбране Државне заједнице Србија и Црна Гора наредио је извршење дисциплинске казне 24. марта 2004. године.

15. Дана 20. априла 2004. године, у складу са горе поменутих налогом, подносилац је отпуштен из професионалне војне службе.

16. Врховни војни суд у Београду је 29. јуна 2004. године пресудио у корист подносиоца. Поништио је пресуду Вишег војног дисциплинског суда при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе, укинуо пресуду Војног дисциплинског суда при Генералштабу Војске и наложио поновно суђење пред Војним дисциплинским судом.
17. Као резултат организационих промена у правосуђу, које су се догодиле у међувремену, Војни дисциплински суд при Генералштабу Војске је престао да постоји. Случај подносиоца је стога додељен Војном дисциплинском суду при Команди Војног округа Подгорица. Надлежност тог суда за решавање предмета утврђена је на основу локације војне јединице у којој је оптужени служио у време наводног дисциплинског прекршаја.
18. Председник Војног дисциплинског суда при Команди Војног округа Подгорица је 26. јануара 2006. године обавестио Виши војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе да су судије Војног дисциплинског суда при Команди Војног округа Подгорица већ биле укључене у кривични поступак који је покренут против подносиоца у вези са истим чињеницама (видети горе наведени став 6). Сходно томе, затражио је да се дисциплински случај подносиоца пренесе на други суд.
19. Виши војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе је 9. марта 2006. године одредио Војни дисциплински суд при Команди Војног округа Београд као надлежни суд првог степена.
20. Војни дисциплински суд при Команди Војног округа Београд је потом проследио списе предмета подносиоца захтева Врховном савету одбране Србије и Црне Горе. Суд је изјавио да не може да настави са дисциплинским поступком, јер подносилац више није припадник војске. Даље је напоменуто да вођење таквог поступка захтева поништење налога о отпуштању подносиоца из војне службе – одлуку коју може донети само председник Врховног савета одбране Државне заједнице Србија и Црна Гора.
21. Након референдума одржаног 3. јуна 2006. године, Црна Гора је прогласила независност од Државне заједнице Србија и Црна Гора, након чега је тај ентитет престао да постоји, заједно са свим својим јавним органима, укључујући и Врховни савет одбране Државне заједнице Србија и Црна Гора (видети *Бијелић против Црне Горе и Србије*, број 11890/05, ст. 53–56, од 28. априла 2009. године).
22. Председник Републике Србије је 5. јуна 2006. године обавестио генералног секретара Савета Европе да је Србија једини наследник бивше Државне заједнице Србија и Црна Гора.
23. Канцеларија председника Републике Србије, која је у то време поседовала списе предмета подносиоца, проследила их је 17. јула 2006. године Канцеларији председника Републике Црне Горе на даље разматрање и одлучивање.
24. Подносилац је 25. маја 2009. године захтевао од Војног дисциплинског суда при Команди Војног округа Београд да настави или обустави дисциплински поступак против њега.
25. Војни дисциплински суд је 3. јуна 2009. године обавестио подносиоца да није надлежан за његов случај. Даље је наведено да је његов спис предмета прослеђен Канцеларији председника Републике Црне Горе на даље поступање.
26. Подносилац захтева је поновио свој захтев Војном дисциплинском суду 26. октобра 2009. године.
27. Дана 12. новембра 2009. године, Виши војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе је обавестио Министарство одбране Републике Србије да, по његовом мишљењу, случај подносиоца спада у надлежност црногорског војног правосуђа. Објаснило је да српско војно правосуђе нема надлежност над том ствари због текућег паралелног кривичног поступка против подносиоца у Црној Гори. Даље, навело је да би поновно отварање дисциплинског поступка захтевало поништење одлуке о отпуштању подносиоца из оружаних снага, што је сматрано искључивом надлежношћу председника Црне Горе.
28. Виши суд у Подгорици је 24. септембра 2010. године ослободио подносиоца од навода о злоупотреби службеног положаја у кривичном поступку.
29. Подносилац је 25. фебруара 2012. године захтевао од Војног дисциплинског суда при Генералштабу Војске да обустави дисциплински поступак против њега због застарелости.
30. Дана 2. новембра 2012. године, Војни дисциплински суд при Генералштабу Војске је пресудио да нема ни стварну ни месну надлежност за одлучивање у предмету.
31. Дана 28. новембра 2012. године, Виши војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе је потврдио ту одлуку.

32. Министарство одбране Црне Горе је 11. априла 2014. године вратило српским властима списе предмета подносиоца, које им је Кабинет председника Републике Србије предао 17. јула 2006. године (видети пасус 23 изнад), наводећи да не може да води дисциплински поступак против подносиоца, јер није био припадник црногорске војске.

33. Дана 1. октобра 2015. године, приликом одлучивања о жалби подносиоца којом је оспоравао те одлуке (видети горе наведене ст. 30–31), Управни суд је утврдио да су тужени органи поступили исправно и одбацио је тужбу подносиоца као неосновану.

34. Подносилац је поднео две уставне жалбе Уставном суду – 27. марта 2013. и 16. новембра 2015. године – тврдећи, између осталог, повреду његовог права на приступ суду и права на суђење у разумном року. Уставни суд је објединио поступак и 21. априла 2016. године делимично пресудио у његову корист. Досудио је подносиоцу 900 евра на име накнаде за нематеријално штету коју је претрпео као последицу повреде његовог права на суђење у разумном року, док је остатак његове уставне жалбе одбацио. Одлука Уставног суда је достављена подносиоцу 27. јуна 2016. године.

РЕЛЕВАНТНИ ПРАВНИ ОКВИР

35. Члан 161. Закона о Војсци Југославије (објављен у „Службеном листу СРЈ”, бр. 43/94, 28/96, 44/99 и 74/99), како је био на снази у време предметног догађаја, дефинисао је повреду војне дисциплине као свако понашање ван службе које се сматра неспојивим са војним дужностима. Ово је укључивало, нарочито, извршење кривичног дела за које се предвиђа безусловна казна затвора од најмање шест месеци, као и свако друго дело које би могло да наруши углед Војске.

36. Члан 164. је прописивао да дисциплинска санкција „губитак чина” подразумева отпуштање из службе професионалног војника.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТАВ 1. КОНВЕНЦИЈЕ

37. Позивајући се на члан 6. став 1. Конвенције, подносилац се притуживао да је одбијање домаћих судова да пресуде у његовом случају повредило његово право на приступ суду и да је укупно трајање дисциплинског поступка повредило његово право на суђење у разумном року. Члан 6. став 1. у мери у којој је релевантан, гласи:

„1. Приликом одлучивања о грађанским правима и обавезама..., свако има право на ... суђење у разумном року ... од [стране]... трибунала ..”.

А. У погледу приступа суду

1. Допуштеност

(а) Усаглашеност *ratione materiae*

38. Суд примећује да Влада није изнела никакав приговор о неприхватљивости у погледу компатибилности тужбе *ratione materiae* са Конвенцијом и њеним протоколима. Међутим, Суд сматра да се ово питање односи на ствар која спада у његову надлежност и да му, као таквом, то не смета да је испита по сопственом нахођењу (видети, на пример, *Ramiz Jafarov против Азербејџана*, број 40424/12, став 34. од 16. јуна 2022. године). Суд је даље утврдио да је питање применљивости одређене одредбе Конвенције или њених протокола питање надлежности Суда *ratione materiae* и да би релевантна анализа стога требало да се спроведе у фази одлучивања о прихватљивости, осим ако не постоји посебан разлог да се ово питање споји са меритумом (видети *Denisov против Украјине* [ВВ], број 76639/11, став 93. од 25. септембра 2018. године). У овом случају такав разлог не постоји.

39. Суд, штавише, понавља да је доследно утврдио да дисциплински поступци у којима је у питању право на наставак обављања професије, укључујући и у контексту оружаних снага, заправо доводе до спорова око грађанског права у смислу члана 6. став 1. Конвенције (видети *Василченко против Русије*, број 34784/02, ст. 34–36, од 23. септембра 2010. године; видети такође *Grace Gatt против Малте*, број 46466/16, став 59. од 8. октобра 2019. године, и референце наведене у истим).

40. С обзиром на горе наведено, очигледно је да је право подносиоца да настави своју професионалну војну каријеру довело до спора у смислу члана 6. став 1. Конвенције. Штавише, национални закон у предметном времену је такође омогућио подносиоцу приступ суду како би оспорио своје отпуштање. Из тога, по мишљењу

Суда, следи да је грађански део члана 6. став 1. био применљив на спорни дисциплински поступак (видети предмет *Grace Gatt*, наведен горе, ст. 60–63).

(b) Усаглашеност *ratione personae*

41. Влада је тврдила да је дисциплински поступак углавном вођен под овлашћењем бивше Државне заједнице Србија и Црна Гора, која је имала искључиву надлежност над тим питањем. С обзиром на то да је јединица у којој је подносилац служио у време наведеног дисциплинског прекршаја била смештена у Црној Гори, тужба подносиоца против Србије била је некомпатибилна *ratione personae* са Конвенцијом и стога ју је Суд морао одбацити.

42. Подносилац се није сложио и тврдио је да је Република Србија имала искључиву надлежност да одлучи о његовом дисциплинском случају.

43. Суд сматра да овај приговор иде у саму суштину питања да ли је подносиоцу ускраћено право на приступ суду приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза, што је у супротности са чланом 6. став 1. Конвенције. Стога би га требало прикладније испитати у фази испитивања основаности.

(в) Закључак

44. Суд примећује да притужба подносиоца није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3. Конвенције. Даље, примећује да није неприхватљива ни по једном другом основу. Стога се мора прогласити прихватљивом.

2. Основаност

(a) Поднесци странака

45. Подносилац је тврдио да је Тужена држава прекршила његово право на приступ суду тиме што је дозволила домаћим судовима да упорно одбијају решавање његовог случаја. Пошто је завршетак дисциплинског поступка био предуслов за његов повратак у активну војну службу, одбијање судова да ефикасно размотре његов случај га је спречило да настави своју војну каријеру. Ово кршење је била посебно тешко с обзиром на то да је Врховни војни суд изричито наложио Војном дисциплинском суду да настави са решавањем предмета. Уместо да искористи своју надлежност у решавању предмета, тај суд је неправилно пребацио предмет Врховном савету одбране Србије и Црне Горе, чиме је избегао своју одговорност и препустио питање другом државном органу. Подносилац је нагласио да је држављанин Србије, а не Црне Горе, и да је његово присуство у Црној Гори искључиво последица његове професионалне службе као војног официра у време када су Србија и Црна Гора биле део једне државе. Распад Државне заједнице Србија и Црна Гора био је контролисан процес, а не онај који је изазвао кризу у вези са разграничењем надлежности између две нове државе. На крају, подносилац је напоменуо да је отпуштен из Војске 2004. године, две године пре независности Црне Горе, и да није испуњавао критеријуме за придруживање новоформираној Војсци Црне Горе.

46. Влада је потврдила свој став да није дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције. У релевантном времену, распад Државне заједнице Србија и Црна Гора створио је „кризу великих размера”, што је захтевало прецизну поделу раније заједничких оружаних снага и њихових одговарајућих надлежности. У таквим изузетним околностима, држави треба дати поље слободне процене. Влада је даље тврдила да је првенствено било на националним органима да одлучују о надлежним питањима. Подносилац је отпуштен из војне службе 2004. године док је био стациониран у Црној Гори, која је још увек била део Државне заједнице Србија и Црна Гора. Штавише, кривични поступак против њега за исто кривично дело је покренут и завршен у Црној Гори. Као последица тога, председник Републике Србије није имао овлашћење да поништи налог о разрешењу и случај је пребачен председнику Црне Горе. Од тог тренутка, ниједан државни орган Републике Србије, укључујући и њене војне судове, није задржао надлежност над случајем подносиоца.

(b) Процена Суда

(i) Општа начела

47. Право на приступ суду је установљено као аспект права на правично суђење загарантовано чланом 6. став 1. Конвенције у предмету *Golder против Уједињеног Краљевства* (од 21. фебруара 1975. године, ст. 28–36, Серија А број 18). У том случају, Суд је утврдио да је право на приступ суду инхерентни аспект заштитних мера утврђених чланом 6, позивајући се на начела владавине права и избегавања произвољног вршења власти који су основа већег дела Конвенције. Дакле, члан 6. став 1. јемчи свакоме право да се тужба у вези са његовим или њеним грађанским правима и обавезама покрене пред судом (видети *Grzęda против Пољске* [ВВ], број 43572/18,

став 342, од 15. марта 2022. године; видети такође *Зубац против Хрватске* [BB], број 40160/12, став 76, од 5. априла 2018. године).

48. Право на приступ суду мора бити „практично и делотворно”, а не „теоријско или илузорно” (видети, у том смислу, *Bellet против Француске*, од 4. децембра 1995. године, став 36, Серија А број 333-В). Ово запажање је посебно тачно у погледу гаранција утврђених чланом 6, с обзиром на истакнуто место које у демократском друштву заузима право на правично суђење (видети *Принц Ханс-Адам II од Лихтенштајна против Немачке* [BB], број 42527/98, став 45, ЕСЉП 2001-VIII, и *Грчкокатоличка парохија Лупени и др. против Румуније* [BB], број 76943/11, став 86, од 29. новембра 2016. године).

49. У вези са питањима која спадају у делокруг Конвенције, пракса Суда је тежила да покаже да ће се, тамо где нема приступа независном и непристрасном суду, увек постављати питање поштовања владавине права (видети предмет *Grzęda*, горе наведен, став 343, са даљим упућивањима). Међутим, и сам Суд је признао да право на приступ суду није апсолутно и да може бити подложно ограничењима која не лимитирају или смањују приступ остављен дотичном лицу на такав начин или у таквој мери да је сама суштина права нарушена. Ограничење неће бити компатибилно са чланом 6. став 1. ако не тежи легитимном циљу и ако не постоји разуман однос сразмерности између коришћених средстава и циља који се жели постићи (*ibid.*, са даљим упућивањима).

50. Поред тога, у пракси Суда је добро утврђено да „прекомерни формализам” може бити у супротности са захтевом за обезбеђивање практичног и ефикасног права на приступ суду према члану 6. став 1. Конвенције. Ово се обично дешава у случајевима посебно строгог тумачења процесног правила, које спречава испитивање тужбе подносиоца представке по меритуму, са пратећим ризиком да би његово или њено право на ефикасну заштиту судова било повређено (видети предмет *Зубац*, горе наведен, ст. 96–99, са даљим упућивањима).

(ii) Примена наведених начела на овај конкретан случај

51. Што се тиче овог случаја, Суд примећује да, за разлику од ситуација у којима је подносиоцу представке потпуно ускраћен приступ суду због одбијања домаћих судова да размотре њихов случај, случај подносиоца је првобитно решаван на два нивоа надлежности, при чему је први круг поступка завршен 3. новембра 2003. године (видети горе наведени став 12). Сходно томе, случај је већ једном потпуно судски решен пре него што је Врховни војни суд наложио нови круг поступка (видети горе наведени став 16). Ово разликује ситуацију подносиоца од случајева у којима су домаћи судови директно одбили да размотре грађанску тужбу. По мишљењу Суда, стога, овај случај се не односи на право на покретање поступка, већ на право на добијање судске одлуке о спору након што је поступак покренут (видети случај *Грчкокатоличка парохија Лупени и др.*, наведен горе, став 86; видети такође *Кутих против Хрватске*, број 48778/99, став 25, ЕСЉП, 2002-II).

52. Штавише, препреке које су спречавале саслушање подносиоца нису биле последица било каквих процедуралних захтева које сам подносилац није испунио. Уместо тога, те препреке су настале унутар самог правосудног система, ван контроле или могућности подносиоца да их отклони. У почетку, када се појавило питање надлежности, Виши војни дисциплински суд при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе га је решио тако што је одредио Војни дисциплински суд при Команди Војног округа Београд као релевантни првостепени суд (видети став 19. изнад). Заиста, у то време, Војни дисциплински суд при Команди Војног округа Београд се није сам огласио ненадлежним за случај подносиоца; већ је одбио да настави поступак због процедуралне препреке – наиме, свог става да прво треба опозвати отпуштање подносиоца из војне службе (видети став 20. изнад). У вези са тим, Суд примећује да је подносилац ефикасно отпуштен из војне службе пресудом Вишег војног дисциплинског суда при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе, којом је оглашен одговорним за дисциплински прекршај и којом му је изречен губитак чина (видети ст. 11. и 12. изнад). Суд такође примећује да је таква санкција налагала отпуштање из професионалне службе према законодавству који је био на снази у предметном времену (видети став 36. изнад). Сходно томе, другостепена пресуда Вишег војног дисциплинског суда при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе је на крају довела до отпуштања подносиоца, док је накнадно решење о отпуштању само формализовало одлуку тог суда. Међутим, након што је пресуда поништена (видети горе наведени став 16), идеја да би налог о разрешењу и даље могао задржати правно дејство и тиме створити процедуралну препреку за пресуђивање је у најбољем случају сумњива. Упркос томе, Војни дисциплински суд при Команди Војног округа Београд је одлучио да сачека његово формално поништење, остављајући случај подносиоца нерешеним. Посматрано у овом светлу, приступ Војног дисциплинског суда при Команди Војног округа Београд делује претерано формалистички (видети предмет *Зубац*, наведен горе, ст. 96–99). Штавише, директно је противречио изричитом налогу Вишег војног дисциплинског суда при Генералштабу Војске Србије и Црне Горе, којим му је наложено да пресуди у случају подносиоца (видети горе наведени став 19).

53. Коначно, признајући аргумент Владе да је распад Државне заједнице Србије и Црне Горе створио логистичке изазове у разграничавању надлежности између правосуђа две новонезависне земље, Суд примећује да су, у време распада, списи предмета подносиоца били у поседу Канцеларије председника Републике Србије и стога

су јасно били у надлежности Тужене државе (видети став 23. изнад). Тек након распуштања Државне заједнице, Канцеларија председника Републике Србије је предмет пренела на Канцеларију председника Црне Горе, дакле након што је Црна Гора већ постала независна држава (видети горе наведени став 23). Чини се да је овај пренос искључиво покренула Тужена држава, без икаквих назнака да је било икаквих захтева или сагласности од стране Црне Горе. Супротно томе, црногорске власти су касније вратиле спис предмета српским органима без покретања било каквог поступка (видети горе наведени став 32). Стога је, дакле, очигледно да је случај подносиоца остао под надлежношћу Тужене државе након распуштања Државне заједнице. Међутим, уместо да се бави поновљеним захтевима подносиоца, Тужена држава је случај пренела у земљу у којој подносилац није тражио судско разрешење и где су органи одбили да се баве његовим случајем.

54. У светлу горе наведених разматрања, Суд закључује да је претерано рестриктивно тумачење Војног дисциплинског суда при Команди Војног округа Београд у вези захтева да се укине налог за разрешење подносиоца, заједно са накнадним преносом свог случаја у Црну Гору, ослабио саму суштину права подносиоца на приступу суду у сврху утврђивања његових грађанских права и обавеза.

55. Сходно томе је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције. Стога се исто тако одбацује владин приговор *ratione personae*.

В. У погледу трајања поступка

56. Узимајући у обзир чињенице овог случаја, поднеске странака и горе наведене налазе, Суд сматра да је главно правно питање постављено у овај представци испитано и да нема потребе да се усваја посебна пресуда о прихватљивости и меритума жалбе у погледу дужине дисциплинских поступака на основу члана 6. став 1. (видети, између многих других релевантних примера, *Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmporeanu против Румуније* [BB], број 47848/08, став 156, ЕСЉП 2014).

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

57. Члан 41. Конвенције гласи:

„Када Суд утврди кршење Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној страни.”

А. Штета

58. Подносилац је тражио 60.388 евра (EUR) на име материјалне штете за изгубљену зараду од 23. априла 2004. године и 5.000 евра на име нематеријалне штете.

59. Влада је оспорила та потраживања.

60. Суд није утврдио било какву узрочну везу између утврђене повреде и наводне материјалне штете; стога одбацује овај захтев. Међутим, Суд сматра да је подносилац несумњиво претрпео неку нематеријалну штету. С обзиром на природу утврђеног кршења у овом случају, те дајући своју процену на правичној основи, у складу са чланом 41. Конвенције, Суд досуђује подносиоцу износ од EUR 3.600 у вези са наведеном ставком, као и надокнаду било којих пореза који би се могли наплатити.

В. Трошкови и издаци

61. Подносилац је такође тражио 1.170 евра у име трошкова и издатака који су настали пред домаћим судовима и Судом.

62. Влада је оспорила такво потраживање.

63. Према судској пракси Суда, подносилац представке има право на повраћај трошкова и издатака само у оној мери у којој је доказано да су стварно и нужно настали и да су разумни у погледу износа. То јест, подносилац је сигурно имао трошкове или је био обавезан да их подмири, у складу са правном или уговорном обавезом, те је вероватно да су наведени издаци били неизбежни у циљу спречавања утврђеног кршења или стицања правне заштите (видети, на пример, *Стеван Петровић против Србије*, бр. 6097/16 и 28999/19, став 186, од 20. априла 2021. године). У овом случају, имајући у виду документе које поседује и горе наведене критеријуме, Суд сматра разумним да додели износ од 1.170 ЕУР, који покрива трошкове и издатке по свим основама, као и сваки порез који би могао да се зарачуна подносиоцу.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Одлучује* да приговоре Владе у вези са некомпатибилношћу *ratione personae* жалбе подносиоца у вези са његовим правом на приступ суду по члану 6. став 1. Конвенције споји са меритумом и *одбацује* исте;

2. *Проглашава* притужбу подносиоца у вези са његовим правом на приступ суду по члану 6. став 1. Конвенције прихватљивом;

3. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције у вези са притужбом подносиоца у вези са његовим правом на приступ суду;

4. *Сматра* да нема потребе да се испитују прихватљивост и основаност преостале притужбе подносиоца у вези са дужином поступка по члану 6. став 1. Конвенције;

5. *Сматра*

(а) да Тужена треба да плати подносиоцу, у року од три месеца од дана када пресуда постане правоснажна у складу са чланом 44. став 2. Конвенције, следеће износе, које би требало претворити у валуту Тужене по стопи која се примењује на дан поравнања:

(i) EUR 3.600 (три хиљаде и шест стотина евра), као и било који порез који би могао да се наплати у вези са нематеријалном штетом;

(ii) EUR 1.170 (хиљаду и стотину седамдесет евра), као и било који порез који би могао да се наплати подносиоцу у вези са насталим трошковима и издацима;

(b) да од истека наведених три месеца до измирења, камата на горе наведене износе мора бити платива по стопи која је једнака граничној активној каматној стопи Европске централне банке током периода неиспуњавања обавеза, плус три процентна поена;

6. *Одбацује* остале захтеве подносиоца за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 3. јуна 2025. године, у складу с правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника о раду суда.

Милан Блашко

Секретар

Ioannis Ktistakis

Председник